

26. Kotitalouslautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakunnan puheenjohtajana v. 1961 oli rva Hulda Böhling, varapuheenjohtajana tark. Tyyne Alanko sekä jäseninä: rva Aura Halme, talousop. Alli Häggman, rva Ida Jussila, os.pääll. Hilja Lahti, rva Hilma Liuhti, reht. Kerttu Sihvonen sekä leht. Maisi Tamminen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli toimits. Lempi Lehto. Sihteerin tehtäviä hoiti vuoden alussa tark. Irja Grotenfelt ja 1.2. lukien talousop. Lempi Virki.

Lautakunta kokoontui 15 kertaa ja pöytäkirjoihin merkittiin 163 pykälää.

Lähetettyjen kirjelmien luku oli 488 ja saapuneiden 297. Laskuja hyväksyttiin 1 231.

Päätökset, lausunnot ja toimenpiteet. Lautakunta päätti nimetä puheenjohtajansa edustajakseen 30.3. asetettuun komiteaan, jonka tehtävänä oli lautakunnan opetus-, ohjaus- ja kurssitoiminnan uudelleenjärjestelyn sekä valtionavun saantimahdollisuuden selvittäminen (12.4. 44 §).

Lautakunta käsitteli kysymystä Suomen Kokki- ja Stuerttikoulun väliaikaisesta sijoittamisesta lautakunnan opetushuoneistoon (3.5. 54 §, 6.6. 82 §, 23.8. 87 §).

Kaupunginhallitukselle annettiin lausunnot eräiden laitosten ja järjestöjen avustusanomuksista (22.3. 34 §, 6.6. 76 §, 13.9. 101 §), uuden opetushuoneiston saannista Pohjois-Haagassa (8.3. 25 §) sekä kotitalousalan kurssitoiminnan uudelleen järjestelystä (8.3. 26 §).

Toimihenkilöt. Lautakunnan palveluksessa oli kertomusvuonna 16 vakinaista ja 7 tuntiopettajaa. Avoinna olleita vakinaisia kotitalousneuvonnan tarkastajan, yhden talousopettajan ja yhden kotitalousneuvojan virkoja ei vuoden aikana täytetty.

Kotitalousneuvonnan tarkastaja Irja Grotenfelt siirtyi eläkkeelle 1.1.1961. Talousopettaja Kirsti Sivanne ja kotitalousneuvoja Sinikka Varonen erosivat 31.7.

Opetus- ja perhepesuloissa oli 5 pesulanhoitajaa. Siivoojia ja vahtimestareita eri toimipaikoissa oli yhteensä 6.

Toimipaikat. Opetus ym. toiminta tapahtui omissa opetushuoneistoissa, joita oli 7 sekä eräiden kansakoulujen huoneistoissa esikaupunkialueella.

Pesulatoiminta tapahtui kahdessa lautakunnan hallinnassa olevassa opetus- ja perhepesulassa.

Toiminta. Lautakunnan opetus-, ohjaus- ja kurssitoiminta oli kertomusvuoden aikana uudelleenjärjestelyn alaisena. Kurssitoiminta jatkui kuitenkin toistaiseksi entiseen tapaan jakaantuen ruoanvalmistuksen-, ompelun-, käsitöiden-, kodinhoiton- ja pesunopetukseen. Sitä varten järjestettiin erilaisia kursseja sekä luentoja

ja havaintoesityksiä. Kurssit havaintoesitysten muodossa olivat jatkuvasti eniten suosittuja. Ruoanlaitto- ja ompelukurssien yhteydessä järjestettiin myös säännöllisesti luento- ja havaintoesityksiä. Ammatinvalinnan ohjauksen yhteydessä saivat kansakoulujen jatkuoluokkien ja tyttöjen ammattikoulun oppilaat tutustua eräisiin keittiöihin ja opetuspesuloihin, joissa opettajat selostivat heille lautakunnan opetustoimintaa. Yhä useammat kurssilaiset saivat pyytämänsä todistuksen osanotostaan kursseihin.

Eräitä vanhoja pesuloita korjattaessa ja uudistettaessa annettiin asiantuntija-apua.

Helsinginkatu 26:n opetuskeittiö oli keväällä 3 päivänä ja syksyllä 4 päivänä viikossa luovutettu suomenkielisten kansakoulujen päiväkäyttöön. Opetuskeittiö Koskelantie 27:ssä jouduttiin luovuttamaan väliaikaiseksi sijaintipaikaksi Suomen Kokki- ja Stuerttikoululle 1.7. Lautakunnan omassa käytössä oli keittiö 3 iltana viikossa.

Näyttelyt. Vuoden aikana järjestettiin 2 näyttelyä Helsinginkatu 26:n opetushuoneistossa. Kurssilla valmistetut taidokkaat käsityöt, katetut pöydät sekä pääsiäisaiheiset havaintoesitykset olivat etualalla näyttelyssä 23.—24.3. ja toisessa, 14.—15. 12. järjestetyssä oli joululahjavihjeitä, kodin talouskoneita, joulupöytiä, alkoholittomia pöytäjuomia, tuoremehuja ym. Näyttelyissä oli 2 075 kävijää.

Nuorisotoimiston huoneistossa Hiihtäjätie 1:ssä oli lautakunnan opetuskeittiö mallikeittiönä Suur-Helsingin Säästöpankin järjestämässä näyttelyssä 20.10. »Kodin tavoitteet v. 1961». Näyttelyssä kävi n. 1 500 henkilöä.

Kurssit, havaintoesitykset ja neuvonta

Ruoanlaittonopetus:

	Kurssien lukumäärä	Oppilasmäärä
Ruoanlaittokursseja (6—10 kertaa)	60	570
Kursseja koulujen tyttöoppilaille	10	108
Leipomakursseja	42	312
Voileivänteko- ja erikoiskursseja	54	539
Havaintokursseja (sokeritautisille)	11	265
Säilöntäkursseja	6	31
Havaintoesityksiä (111 kertaa)	—	3 085
Säilönnänneuvontaa (84 kertaa)	—	225
		<hr/>
		5 135

Kodinhoidonopetus:

Kodinhoitokursseja	3	25
Kodinhoitoluentoja ja havaintoesityksiä (11 kertaa)	—	298
Pesuluentoja ja havaintoesityksiä (17 kertaa)	—	385
		<hr/>
		708

Käsityönopetus:

Käsityönneuvontakursseja (8—10 kertaa)	89	1 039
Pukuompelukursseja	59	589
Kursseja koulujen tyttöoppilaille	9	90
Hatunvalmistuskursseja	26	285
Joululahjakursseja	13	167
Peitteenvalmistuskurssi	1	7
Kankaan kudonta	—	11
		<hr/> 2 188

Käsityökursseilla syyslukukauden aikana tehdyn tilaston mukaan valmisti 12 oppilasta eräällä 32 tunnin kurssilla 40 erilaista vaatekappaletta.

Lautakunnan toimistossa annettiin neuvoja myös puhelimitse 196 päivänä vuoden aikana ja vastattiin kodinhoitoa ym. koskevaan 2 727 kyselyyn. Opetuskeittiösä annettiin neuvontaa puhelimitse 3 881 tapauksessa. Retkeilijöitä ja vieraita kävi 280.

Muut toimintamuodot

Kerhot. Kotitalouslautakunnalla oli kolme omaa kerhoa, joiden yhteinen jäsenmäärä oli n. 200, nimittäin Vallilan Äiti-kerho, Torstai-kerho ja Käpylän kotitalouskerho. Kerhoillat olivat kerran viikossa torstaisin klo 19—21.30. Niissä käsiteltiin kerhotoimintaa koskevia asioita, harrastettiin laulua, luettiin kirjallisuutta, keskusteltiin alustusten johdosta ja kuultiin erilaisia esitelmiä, joista mainittakoon: Mitä kunta antaa perheenemännille, Sosiaalihuolto ja vanhusten huolto, Lauri Pohjanpään elämästä ja runoudesta lausunantäytein, Esitelmä ja raina raionista sekä puku-esittely. Kerhot järjestivät sitäpaitsi myyjäisiä, näyttelyitä ja juhlia, käyntejä teatterissa, museoissa sekä retkeilyjä. Kerhoissa käytiin vuoden aikana yhteensä 4 800 kertaa.

Pesulatoiminta. Molemmat lautakunnan hallinnassa olleet opetus- ja perhepesulat olivat paitsi opetuspaikkoina käytössä myös itsepalvelupesuloina. Yhteinen asiakasmäärä oli 6 192 ja vuoden aikana pesty vaatekilomäärä 131 664.

Tulot ja menot

Tuloja oli kurssitoiminnasta 1 708 075 mk sekä pesulatoiminnasta 7 039 710 mk, yhteensä 8 747 785 mk.

Menot kertomusvuonna olivat: Palkkiot 272 100 mk, Vakinaiset viranhaltijat 14 875 734 mk, Tilapäiset viranhaltijat 983 028 mk, Muut palkkamenot 2 589 263 mk, Kansaneläke- ja lapsilisämaksut 942 830 mk, Vuokra 4 624 849 mk, Lämpö 338 954 mk, Valaistus 261 510 mk, Siivoustarvikkeet 45 848 mk, Vaatteiden pesu 40 000 mk, Kaluston hankinta 401 449 mk, Kaluston kunnossapito 70 952 mk, Painatus 53 317 mk, Tarverahat 519 793 mk, Tarveaineet 1 327 303 mk sekä Pesulatoiminta 8 031 176 mk, yhteensä 35 378 106 mk.